

УДК 656.072

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РОЗМЕЖУВАННЯ ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ ЗАЛІЗНИЦЬ

Ковалевич Л.С., здобувач (УкрДАЗТ)

Метою фахівців залізничного транспорту є не тільки збереження унікального залізничного транспорту для майбутніх поколінь, але і його випереджальний розвиток. Ефективне використання і розвиток транспортного потенціалу буде в значній мірі впливати на темпи економічного росту в державі. Разом з тим у цей період, підтвердилося фундаментальне значення для України залізничного транспорту, що, зберігши єдність технологічної бази й ефективну систему управління перевезеннями, став опорою держави в подоланні економічних проблем перехідного періоду, збереженні соціальної стабільності в суспільстві і прискоренні переходу країни у фазу стійкого росту. Ніколи ще не було таких високих вимог до надійності, ефективності систем залізничного транспорту, їх здатності засвоїти підвищенні обсяги перевезень.

Зараз залізниці переживають надзвичайно важливий момент – і не тільки в Європі, а й практично на всіх континентах. Залізничний транспорт має подвійну перевагу. З одного боку, залізниці довели безперечну ефективність своєї системи (і можливості її оптимізації) з точки зору споживання енергії, продуктивності, вартості послуг і водночас дуже помірний вплив на навколишнє середовище. З іншого боку, залізниці – це єдиний вид транспорту, який має значний потенціал для дальшого розвитку шляхом удосконалення стандартів залізничних послуг та поєднання їх з низкою нових технологій.

У зв'язку з падінням пасажирських перевезень, фінансовими боргами залізниць гострою конкурентною боротьбою з іншими видами транспорту за рубежем приступили до реформування управління залізничним транспортом. Держави в Європі, в Азії, в Америці виявляють прагнення реорганізувати структуру управління транспортом, змінити його форми власності і взаємин з державою, використовувати нові технології обслуговування клієнтів, підвищити ефективність інвестицій. У результаті була розроблена концепція адаптації європейських залізниць до умов ринкової економіки, що одержала назву «лібералізації залізничного транспорту». В основу концепції було покладено два принципи. Перший принцип: розмежування функцій держави і залізниць. Держава здійснює наступні функції: - фінансує розвиток транспортної інфраструктури; - списує заборгованість залізниць державі; - забезпечує рівний доступ незалежних компаній операторів до залізничної інфраструктури; - встановлює пільгові тарифи і компенсує залізницям можливі збитки; - сприяє організації самостійних залізничних компаній операторів і тим самим сприяє

розвиткові як внутрішньої, так і міжгалузевої конкуренції. Другий принцип: переклад залізничних підприємств на комерційний розрахунок. Це означає наступне: - відмовлення від адміністративних і перехід до економічних методів управління на основі тарифної волі і самофінансування; - використання маркетингових підходів у взаєминах із клієнтурою і підвищення на цій основі прибутковості і конкурентноздатності транспортного обслуговування. Уряд країн ЄС, використовуючи зазначені принципи, почали перетворення в галузі управління залізничним транспортом. Далі усіх у цьому напрямку просунулися Франція і Німеччина. Залізниці були звільнені від довгострокової заборгованості, проводилася поступова передача регіонам країни відповідальності за виконання місцевих пасажирських перевезень.

Таким чином, доказано, що використання нових технологій у роботі залізниць значно зменшують витрати щодо експлуатації, зменшується транспортна складова народногосподарської продукції у області вантажних перевезень та собівартість пасажирських перевезень, досягаються конкурентні переваги.

УДК 656.821:656.2

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТРАНСПОРТНО – ПРОМИСЛОВО – ФІНАНСОВОГО ХОЛДІНГУ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ

Кондратюк М.В., к.е.н., ст. викладач (УкрДАЗТ)

Для вітчизняної практики, створення ефективної моделі управління діяльністю таких великих державних підприємств, як Укрзалізниця має дуже велике значення, оскільки в Україні є потужний державний сектор, який має ефективно управлятися на користь суспільству, а не окремим фінансово-промисловим групам.

Вирішення задачі забезпечення конкурентоспроможності залізничного транспорту України потребує розробки нової організаційної структури управління, що зорієнтована на розвиток транзитного потенціалу нашої країни.

Звернення до важливого на сьогодні питання є необхідним та актуальним. Автор визначає поняття Державний транспортно – промислово – фінансовий холдинг, як уставну форму об'єднання підприємств залізничної, промислової, фінансової, інвестиційної, інноваційної, наукової, соціальної галузей господарства, об'єднання яких здійснюється навколо управлінського ядра – залізничного транспорту України з метою здобуття синергетичного ефекту в процесі інтеграції транспортних, промислових, фінансово – інвестиційних, інноваційних та інших

ресурсів групи для забезпечення надійної, безперебійної, прибуткової та інвестиційної привабливості залізничної галузі України.

З цього визначення і виникає головна мета створення Державного транспортно – промислово – фінансового холдингу України – це об'єднання різних видів ресурсів економіки нашої країни з метою виведення залізничного транспорту України на конкурентоспроможний та принципово новий рівень його розвитку.

УДК 338.47:330.322 (477)

РОЗВИТОК ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНОЮ СФЕРОЮ

Корнута Л.М., аспірант (НУ ОЮА)

Актуальним питанням для розвитку державного управління в транспортній сфері є його розгляд та удосконалення як системи функцій.

У кожній сфері є своя специфіка системи функцій державного управління економікою. На формування такої системи впливають різноманітні чинники та історичні процеси.

Міжнародна практика визначення та застосування функцій державного управління свідчить про те, що в першу чергу основними напрямками управління для держави є планування, прогнозування та регулювання. Економічно розвинені країни основним завданням в сфері економіки ставлять процес регулювання. Звичайно ж функція контролю присутня, але вона виступає наслідком та є основою забезпечення регулювання. Аналізуючи застосування функцій в державному управлінні транспортною сферою України, необхідно відзначити, що на жаль, в своїй практичній діяльності органи управління на перший план висувають функцію контролю, забуваючи про те, що контроль є кінцевим результатом всієї системи управління. Основою ж управління економічною системою є її регулювання.

Говорячи про перспективи розвитку та вдосконалення функцій державного управління транспортною сферою необхідно виділити функцію мотивації управлінської праці. Звичайно ж тут мають на увазі самі державні службовці. Саме від поведінки та вчинків управлінців і залежить ефективність управління в цілому.

Мотивація – важлива функція державного управління, в тому числі і в економічній сфері, без якої неможлива ефективна діяльність будь-якого керівника, і, відповідно, будь-якого органу управління. Мотивація вимагає від керівників розвинутих здібностей спонукати виконавців до

вищого рівня напруження зусиль, досягнення ефективних результатів праці.

В Україні для реалізації функції мотивації управлінської праці необхідна реалізація деяких передумов. Ефективним мотиваційним чинником у сфері державної служби є особистий економічний інтерес осіб, що здійснюють управління та в руках яких зосереджуються владні повноваження. Як відомо, сьогодні матеріальна винагорода українських держслужбовців не відповідає обсягу, інтенсивності їх праці та покладеної на них відповідальності. Тому необхідно, щоб державні службовці змогли забезпечити собі прийнятний в нинішніх умовах матеріальний рівень життя винятково завдяки професійній діяльності, професійним якостям.

Необхідно також забезпечити оптимальну міжпрофесійну, міжкваліфікаційну, міжпосадову, міжгалузеву диференціацію фінансового забезпечення державних службовців. Умови оплати праці кожного держслужбовця принципово мають співвідноситися з результатами його атестації, оцінкою професійної діяльності та врахуванням міри відповідальності.

Ще одним необхідним фактором є забезпечення високого рівня кваліфікації та підготовка керівного складу управління транспортною сферою. Керівники повинні володіти високими професійними якостями та організаційним вмінням.

Зазначені заходи сприятимуть покращенню системи функцій управління транспортною сферою України та підвищенню ефективності управління.

УДК 338.246.025.2.656.072

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ

Котик В.О., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

У сучасних умовах роль і місце чинників підвищення ефективності функціонування пасажирських перевезень залізничного транспорту України визначається ступенем реалізації та впровадження науково-технічного прогресу. Пожвавлення економіки України вимагає принципово нових підходів до якості надання послуг залізницями.

Даний період часу характеризує зародження нового інформаційного суспільства, у якому соціальні потреби населення мають бути пріоритетними. Ці потреби впливають на побудову і розвиток економічної системи державного регулювання функціонування пасажирських перевезень. Значний вклад у розроблення теорії державного регулювання зробили вітчизняні та